

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет
імені Івана Франка**

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ:
СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ВИМІР**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Львів
2025**

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка**

у партнерстві з

Ганноверським університетом імені Лейбніца (Німеччина)
Гуманітарно-природничим університетом
імені Яна Длугоша в Ченстохові (Польща)
Жешувським університетом (Польща)
Коледжем освіти Університету Північної Джорджії (США)
Пряшівським університетом (Словаччина)
Поморським університетом у Слупську (Польща)
Щецінським університетом (Польща)
Українською асоціацією дослідників освіти (Україна)

IV Міжнародна наукова конференція

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ:
СВІТОВИЙ І ВІТЧИЗНЯНИЙ ВИМІР**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**24-25 жовтня 2025 року
м. Львів, Україна**

УДК [37.01.09:005.591.6](477+100)"20"(06)

*Рекомендовано до друку
Вченою радою факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №4 від 18.11.2025 року)*

Відповідальні за випуск
Ольга Біляковська, Наталія Горук

Рецензенти:

Наталія Мачинська *Оксана Заболотна*
(д-р пед. наук, професор) (д-р пед. наук, професор)

**Тези доповідей IV міжнародної наукової конференції
“Теоретичні та практичні аспекти формування
освітнього простору: світовий та вітчизняний вимір”. –
Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2025. – 156 с.**

Подані у збірнику тези доповідей IV міжнародної наукової конференції “Теоретичні та практичні аспекти формування освітнього простору: світовий і вітчизняний вимір”, яка відбулася 24-25 жовтня 2025 року у Львові, висвітлюють теоретичні та практичні проблеми формування сучасного освітнього простору. Доповіді розкривають особливості організації освітнього простору в умовах воєнного стану, функції і динаміку вітчизняної освітньої політики, особливості застосування інноваційних підходів, інформаційно-комунікаційних технологій та шляхів розвитку освітнього простору.

Матеріали надруковано в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори публікацій.

УДК [37.01.09:005.591.6](477+100)"20"(06)

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2025

Список використаних джерел:

1. Новий освітній простір. Мотивуючий простір: інформаційний посібник / за ред. А. Седоченко. Київ: Програма «U-LEAD з Європою», 2019. 68 с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/407/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf
2. Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., Gardner, M. *Effective Teacher Professional Development*. – Palo Alto, CA: Learning Policy Institute, 2017. 64 с. URL: https://learningpolicyinstitute.org/sites/default/files/product-files/Effective_Teacher_Professional_Development_REPORT.pdf
3. Hard Facts About Soft Skills: An actionable review of employer perspectives, expectations and recommendations. Summary and Findings. 2016. 24 с. URL: https://docs.wixstatic.com/ugd/cceaf9_ec9ed750296142f18efdd49f4930f6d3.pdf
4. Hilel, A., Ramírez-García, A. The Relationship between Professional Environmental Factors and Teacher Professional Development in Israeli Schools // *Education Sciences*. 2022. Vol. 12, No. 4. Article 285. DOI: 10.3390/educsci12040285. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1353931.pdf>
5. Rusticus, S. A., Pashootan, T., Mah, A. What are the key elements of a positive learning environment? Perspectives from students and faculty // *Learning Environments Research*. 2023. Vol. 26, No. 1. P. 161–175. DOI: 10.1007/s10984-022-09410-4. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9076804/>

Світлана Звєкова

аспірантка

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

ВПЛИВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Ключові слова: неформальна освіта, дослідницька компетентність, спеціальна освіта.

Сучасна підготовка майбутніх бакалаврів спеціальної освіти потребує нових підходів, що забезпечують розвиток їхньої дослідницької компетентності як важливої складової професійної культури. Формальна освіта не завжди створює достатні умови для розвитку ініціативності, креативності та аналітичного мислення студентів, тому особливого значення набувають ресурси неформальної освіти – студентські наукові товариства, молодіжні наукові хаби, онлайн-курси, проектна та волонтерська діяльність. Освітній простір України нині орієнтується на інтеграцію до європейського освітнього простору, що зумовлює переосмислення ролі дослідницької компетентності майбутніх педагогів. Вона виступає не лише як результат

навчання, а як здатність особистості до наукового пошуку, аналітичного мислення, рефлексії та саморозвитку.

Проблема розвитку дослідницької компетентності майбутніх педагогів висвітлюється з позицій таких методологічних підходів, як діяльнісний, технологічний, системний, синергетичний, компетентнісний з використанням теоретичних методів аналізу, порівняння, систематизації, синтезу, узагальнення, емпіричних методів спостереження, експертної оцінки, самооцінки, бесіди, моделювання формульовального педагогічного експерименту. Зазначені методи були впроваджені задля розкриття питання системного впливу неформальної освіти на розвиток саме дослідницької компетентності у майбутніх бакалаврів спеціальної освіти.

У науковій літературі поняття *дослідницька компетентність* трактується неоднозначно, однак більшість учених сходяться на думці, що вона має інтегративний характер і поєднує когнітивні, діяльнісні, мотиваційні та рефлексивні складники. І. Щербань визначає її як інтегральну якість, що відображає готовність майбутнього педагога до самостійного наукового пошуку, аналізу та інтерпретації даних [3]. Є. Сипчук підкреслює, що дослідницька компетентність є однією з провідних складових професійного саморозвитку педагога, яка забезпечує здатність до критичного мислення й творчого осмислення педагогічних ситуацій [2].

Дослідницька компетентність – це інтегрована характеристика особистості, що відображає готовність і здатність майбутнього педагога до самостійного наукового пошуку, критичного аналізу педагогічних явищ, опрацювання інформаційних джерел, добору адекватних методів дослідження, інтерпретації результатів та використання їх у професійній діяльності [1]. У зарубіжній педагогічній науці (Matjašič, Vogrine) цей термін розглядається як багатовимірна конструкція, що охоплює систему знань, навичок, установок і цінностей, необхідних для ефективного проведення наукових досліджень і впровадження результатів у педагогічну практику [4].

Поряд із формальною освітою, важливим чинником формування дослідницької компетентності є неформальна освіта. Вона охоплює різноманітні освітні форми, що реалізуються поза межами навчальних планів і сприяють розвитку ініціативності, самостійності, креативності здобувачів вищої освіти. Неформальна освіта забезпечує можливості для самореалізації особистості, сприяє розширенню наукового світогляду, формує готовність до інноваційної діяльності. Польська дослідниця Р. Реттінгер [5] зазначає, що неформальна освіта дедалі активніше утверджується як шлях набуття й розвитку компетентностей, пізнання світу, формування світогляду та уявлень про себе й інших. В умовах безперервних трансформацій сучасної освітньої системи саме неформальна освіта набуває зростаючої ваги у формуванні ключових компетентностей здобувачів освіти. Неформальна освіта тісно пов'язана з розвитком ключових професійних компетентностей майбутніх бакалаврів спеціальної освіти, оскільки створює умови для практичного

застосування знань, самореалізації та набуття досвіду дослідницької діяльності. Вона сприяє формуванню комунікативної, аналітичної, дослідницької, цифрової, інклюзивно-педагогічної та рефлексивної компетентностей.

Види неформальної освіти, що сприяють розвитку дослідницької компетентності майбутніх бакалаврів спеціальної освіти, охоплюють увесь спектр позааудиторної активності, де студент має можливість діяти як молодий дослідник у реальних умовах. Йдеться про участь у студентських наукових товариствах і молодіжних хабах, де відбувається генерація ідей, планування міні-досліджень і публічне представлення результатів; про наукові гуртки, конкурси й конференції, які формують навички академічної комунікації, рецензування та аргументації; про волонтерські ініціативи та соціально-педагогічні проекти, що створюють ситуації автентичного збору й аналізу даних у взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами, їхніми батьками та міждисциплінарними командами.

Ще одним змістовним різновидом неформальної освіти є проходження онлайн-курсів. На відміну від офлайн-активностей, вони забезпечують гнучкий темп, швидкий доступ до актуальних методологічних знань і міжнародних підходів, дають змогу вибудувати індивідуальну траєкторію розвитку, як-от Prometheus, EdEra, Google for Education, Освіторія, EdWay. Доцільно зупинитися на деяких з них, наприклад, Prometheus є національною платформою відкритих онлайн-курсів, орієнтованих на широкий загал користувачів, які прагнуть здобути або вдосконалити професійні знання. EdEra є українською онлайн-платформою, що надає сучасні навчальні ресурси для вчителів, учнів і всіх, хто прагне безперервного розвитку. Команда EdEra створює курси, інтерактивні підручники та практичні методичні матеріали, покликані модернізувати навчання й підвищувати його якість в Україні. Google for Education є комплексом освітніх сервісів і матеріалів від Google для викладачів, студентів та закладів освіти. Екосистема спрощує інтеграцію цифрових інструментів у щоденне навчання й підвищує ефективність викладання.

Отже, неформальна освіта посідає важливе місце у процесі формування дослідницької компетентності майбутніх бакалаврів спеціальної освіти. Вона розширює можливості традиційної підготовки, створюючи умови для самостійного наукового пошуку, ініціативності, критичного мислення та творчого підходу до вирішення професійних завдань. Саме неформальна освіта сприяє становленню дослідницької автономії, формує відповідальне ставлення до наукової діяльності та стимулює постійний інтелектуальний розвиток, що є невід'ємною складовою професійної культури сучасного педагога.

Список використаних джерел:

1. Звекова С. Дослідницька діяльність у професійній підготовці бакалаврів спеціальної освіти. The 25th International scientific and practical conference “Theoretical foundations of scientists and modern opinions regarding the implementation of modern trends” (June 27–30, 2023) San Francisco, USA. International Science Group. 2023. P. 275-276.
2. Сипчук Є. Категорія «дослідницька компетентність»: зміст і структура, *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2022. № 1. С. 45–52.
3. Щербань І. Сутність поняття «дослідницька компетентність» у вітчизняній та зарубіжній літературі. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2021. № 2. С. 205–212.
4. Matjašič M., Vogrinc J. Research competence of pre-service teachers: a systematic literature review. *European Journal of Educational Research*. 2024. Vol. 13(2). P. 877–894. DOI: 10.12973/eu-jer.13.2.877.
5. Rettinger R. Dobre praktyki edukacji pozaformalnej URL: <http://surl.li/xhqjrr>

Наталія Осьмук

кандидатка педагогічних наук, доцентка

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Аріна Фоменко

магістрантка

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

НАВЧАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ВИХОВАНЦІВ ГУРТКІВ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Ключові слова: освітній простір закладу позашкільної освіти, підлітки, гурткова робота, навички інформаційної безпеки, соціальні мережі.

Сутність проблеми. Досягнення цифрових технологій все більше й більше впливають на практично всі сфери життя дорослих і дітей. Сьогодні вміння працювати з інформацією, критично її оцінювати, безпечно користуватися цифровими інструментами стають обов’язковими складовими життєвих компетентностей кожної людини. Особливого значення ця проблема набуває в підлітковому віці – складного й важливого періоду формування особистості, що пов’язаний із становленням ціннісних орієнтацій, світоглядних позицій, спілкування й соціальної активності. Одним із пріоритетних завдань освіти сучасних підлітків, в тому числі й неформальної, є опанування вміннями безпечної поведінки в інформаційному просторі.

ЗМІСТ

<i>Лариса Корж-Усенко. Україноцентрична модель виховання: виклики сучасності</i>	4
<i>Jacek Moroz. Why should we strive for a single paradigm in didactics? On language, learning, and relativism in a constructivist context</i>	6
<i>Маріанна Князян. Формування наукової культури здобувачів вищої освіти в контексті викликів сьогодення</i>	8
<i>Оксана Боднар, Віталій Кулешко. Управління якістю освітньої діяльності як ключовий чинник розвитку соціального авторитету закладу освіти</i>	11
<i>Ганна Шемелюк, Тетяна Равчина. Формування освітнього простору у закладах фахової передвищої освіти в контексті викликів сьогодення</i>	14
<i>Галина П'ятакова. Інституційні архетипи майбутнього у контексті виконання стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки</i>	17
<i>Валентина Загрева. Освітні втрати у сферах фахової передвищої та вищої освіти за результатами моніторингового дослідження: опитування педагогів</i>	19
<i>Олексій Караманов. Сучасні виміри знань у світовому освітньому просторі</i> ..	22
<i>Володимира Федина-Дармохвал. Організаційні аспекти освітніх проєктів</i>	24
<i>Зоя Крамська. Психолого-педагогічні аспекти інноваційної діяльності майбутнього вчителя початкової школи</i>	26
<i>Марта Табака. Освітня галузь як пріоритетна сфера суспільного життя</i>	29
<i>Надія Заячківська, Вадим Галіцький. Розвиток педагогічної взаємодії в умовах інноваційного освітнього простору закладів вищої освіти</i>	32
<i>Ірина Макаренко. Інтегрування стратегічного та ситуаційного підходів у реалізації процесу розвитку професійної самоєфективності вчителів в освітньому просторі як вимога сьогодення</i>	34
<i>Лариса Ковальчук. Методологічний аспект моделювання освітнього і дослідницького простору здобувачів вищої освіти у контексті рекомендацій ЮНЕСКО «Відкрита наука»</i>	36
<i>Oresta Klontsak. Applying academic service-learning at Ukrainian universities in wartime conditions: opportunities for higher education institutions</i>	39
<i>Романа Михайлишин. Професіоналізм сучасного педагога в умовах модернізації освіти</i>	42

<i>Тетяна Ткаченко.</i> Моніторинг якості освіти в США	44
<i>Наталія Мачинська.</i> Освітнє лідерство та управління закладом освіти – сучасні виклики	46
<i>Марія Бойко.</i> Стійкість системи управління якістю освіти під час війни	49
<i>Ольга Біляковська, Лілія Кубик.</i> Якість освітніх послуг як основа забезпечення якості вищої освіти	52
<i>Оксана Горішна.</i> Гуманізація управлінських рішень: баланс між безпекою та якістю освіти	54
<i>Оксана Ковалишин.</i> Сучасні підходи до організації батьківських зборів у форматі педагогіки партнерства	57
<i>Mateusz Szast.</i> AI w uczeniu się na studiach wyższych – przydatność czy obawy?.....	60
<i>Тарас Заболоцький, Тетяна Соляр.</i> Вплив цифровізації на забезпечення якості освітнього процесу в закладі вищої освіти	61
<i>Олена Галян.</i> Наступність як ресурс професійної підготовки майбутнього педагога	64
<i>Леся Гончаренко.</i> Диджиталізація професійної підготовки фахівців у галузі права в країнах ЄС: стратегічні орієнтири	67
<i>Наталія Яремчук.</i> Методологічні аспекти цифрової трансформації у підготовці майбутніх вчителів початкової школи в умовах дистанційного навчання	69
<i>Марія Крива, Наталія Тремба.</i> Масові відкриті онлайн-курси як засіб формування гнучких навичок педагога.....	72
<i>Михайло Федоров.</i> Вплив освітньої інноватики на творчий розвиток майбутніх соціальних працівників	75
<i>Ольга Туриця.</i> Організаційно-методичні аспекти цифрового освітнього середовища у закладах освіти в контексті викладання хімії	77
<i>Орест Барабаш.</i> Впровадження Google-презентацій в освітній процес закладів вищої освіти	79
<i>Микита Ткаченко.</i> Підготовка майбутніх учителів інформатики до гейміфікації в цифровому освітньому середовищі закладів освіти	82
<i>Микола Авеніров.</i> Особливості використання технологій штучного інтелекту у процесі професійної підготовки фахівців у галузі біомедичної інженерії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу	84

<i>Богдана Турко, Тетяна Мельник.</i> Інклюзивне навчання в початковій школі: роль і потенціал цифрового освітнього простору	86
<i>Галина Розлуцька, Ярослав Петрина.</i> Організаційно-методичні аспекти адаптивного цифрового освітнього середовища	89
<i>Денис Ніколаєв.</i> Створення пізнавальної мотивації як чинника розвитку дослідницької культури студентів у цифровому освітньому середовищі.....	93
<i>Володимир Бойко.</i> Європейські підходи до цифровізації освіти.....	95
<i>Марина Бойченко, Сергій Войтенко.</i> Сутність та структура дослідницьких навичок підлітків як компонента пізнавальної діяльності в позашкільному освітньому середовищі	98
<i>Ігор Плютін.</i> Роль неформальної освіти у розвитку навчальної автономії учнів.....	100
<i>Вікторія Музика.</i> Освітній простір як чинник професійного становлення та розвитку м'яких навичок вчителя-початківця.	103
<i>Світлана Звєкова.</i> Вплив неформальної освіти на формування дослідницької компетентності майбутніх бакалаврів спеціальної освіти.....	105
<i>Наталія Осьмук, Аріна Фоменко.</i> Навчання інформаційної безпеки вихованців гуртків закладу позашкільної освіти	108
<i>Діана Романюк.</i> Персоналізація освітнього простору з навчання іноземних мов засобами волонтерської діяльності	111
<i>Андрій Дубоносов.</i> Сучасні підходи до формування освітнього простору неформальної освіти фізкультурно-спортивного напрямку: досвід країн Європи та Північної Америки.....	114
<i>Станіслав Ткачук, Роман Вітрук.</i> Теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх педагогів у закладах передвищої фахової освіти	117
<i>Yaroslav Cheronkov.</i> Formation of foreign language communicative competence as a component of professional and civic training of cadets in wartime	120
<i>Ірина Мицишин, Наталія Горук.</i> Трансформація професійних ролей сучасного вчителя в контексті організаційно-педагогічних реформуваль та соціальних викликів	124
<i>Катерина Максимик, Наталія Тлумач.</i> Інтерактивні методи навчання на уроках математики в контексті сучасної освіти	126
<i>Тарас Паска.</i> Інноваційні освітні технології у професійній підготовці студентів до участі в міжнародній академічній мобільності	128